

Földmérő minősítések Magyarországon

Land Surveyor's Licences in Hungary

dr. SIKI Zoltán^{1,3}, dr. TAKÁCS Bence^{1,2}

¹ Magyar Mérnöki Kamara, Geodéziai és Geoinformatikai Tagozat, 1118 Budapest Budaörsi út 125/A

² Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építőmérnöki Kar, Általános és Felsőgeodézia Tanszék, Építőmérnöki Kar, 1111 Budapest Műegyetem rkp. 3.

³ gita Műszaki Térinformatikai Egyesület, 1111 Budapest Műegyetem rkp. 3.

Abstract

Considering the recent transformation of surveying authorizations in Romania, it may be interesting to examine the system that emerged in Hungary after the political transition, which has undergone several changes over the past years. In addition to presenting the structure and legal framework of the system established in Hungary, we also address the anomalies and issues related to its operation.

Keywords: surveyor's licenses, Hungarian Chamber of Engineers

Kivonat

A romániai földmérő jogosultságok átalakulásának tükrében érdekes lehet Magyarországon a rendszerváltozás után kialakult rendszer, mely több változáson ment keresztül az elmúlt években. Az anyaországban kialakult rendszer felépítése és jogszabályi háttere mellett kitérünk a működéssel kapcsolatos anomáliákra, problémákra is.

Kulcsszavak: földmérő jogosultságok, Magyar Mérnöki Kamara

1. VISSZATEKINTÉS

A mai magyarországi jogosultsági rendszer az 1990-es évek második felében alakult ki. Azt megelőzően a mérnökgeodézia területén különböző minisztériumok számos részterületre adtak ki jogosultságot (FT-, SzM-stb.). Az 1996-ban megjelent földmérési törvény, illetve az ahhoz kapcsolódó végrehajtási rendeletek adták meg a mai rendszer alapjait. A mérnökgeodézia területén 2001-ig kellett várni a Magyar Mérnöki Kamara (MMK) által kiadott tervezői jogosultságra, mely azóta több változáson esett át és mai rendszerét a 327/2015. (XI. 10.) Kormány rendelet határozza meg. A legutóbbi, jelentősebb átalakulás során többen elvesztették a földmérés területén korábban jogszerűen szerzett min.

2. MAGYARORSZÁGI FÖLDMÉRŐ MINŐSÍTÉSEK

Napjainkban hét különböző földmérési minősítés létezik, ez a többi mérnöki területtel összehasonlítva az átlagosnál bonyolultabbnak mondható. A földmérési minősítések négy szervezet között oszlanak meg a földmérési és térinformatikai államigazgatási szerv (Lechner Tudásközpont), a Magyar Mérnöki Kamara, a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (Bányafelügyelet). A felsorolt négy szervezet által kiadott minősítéseket, illetve jogosultságokat az 1. táblázat foglalja össze

Jogosultság megnevezése (vonatkozó jogszabályok)	Végezhető földmérési tevékenység	Jogosultságot kiadja és vezeti	Megszerzés feltétele
Földmérői szakképesítés (2012. évi XLVI. törvény, 52/2014. (IV. 29.) VM rendelet, 19/2013. (III. 21.) VM rendelet	Földmérő igazolvány birtokában ingatlan-nyilvántartási és egyéb célú földmérési tevékenység végezhető, a munkarészekon készítőként aláírhat, de jogosult minőségtanúsítónak kell a minőségtanúsítást elvégeznie és dokumentálnia	Lechner Tudásközpont	Szakirányú közép vagy felsőfokú végzettség a 19/2013. (III. 21.) VM rendelet szerint
Ingatlanrendezői földmérői minősítés (2012. évi XLVI. törvény, 52/2014. (IV. 29.) VM rendelet	Ingatlan-nyilvántartási földmérési tevékenység végezhető, a munkarészekon minőségtanúsítóként aláírhat. Földrészlethatár kitűzést csak ingatlanrendező földmérő végezheti	Lechner Tudásközpont az Ingatlanrendező Minősítő Bizottság véleménye alapján	Szakirányú felsőfokú végzettség (19/2013. (III. 21.) VM rendelet szerint), földmérő igazolvány, legalább hároméves földmérői gyakorlat, szakfelügyelői ajánlás, 30 db. referencia munka, sikeres szakmai minősítő vizsga, erkölcsi bizonyítvány
GD-T Geodéziai tervező minősítés (1996. évi LVIII. törvény, 2012. évi XLVI. törvény, 327/2015. (XI.10.) Korm. rendelet)	Egyéb célú földmérési tevékenység végezhető, a munkarészekon minőségtanúsítóként aláírhat. Természetes tereptárgyak, illetve építmények mozgás- és deformáció vizsgálati méréseinél személyesen részt kell vennie	Területileg illetékes mérnöki kamara a Földmérő Minősítő Bizottság véleménye alapján	Mérnöki kamarai tagság, földmérő igazolvány, szakirányú felsőfokú szakképzettség (19/2013. (III. 21.) VM rendelet szerint), 5 év szakmai gyakorlat, 10 db referencia munka, sikeres szakmai minősítő vizsga, erkölcsi bizonyítvány
GD-Sz Geodéziai szakértő minősítés (1996. évi LVIII. törvény, 2012. évi XLVI. törvény, 327/2015. (XI.10.) Korm. rendelet)	Egyéb célú földmérési tevékenységgel kapcsolatosan az építmények tervezésével, megvalósításával, működtetésével, vizsgálatával kapcsolatos geodéziai vonatkozású kérdések ok-okozati összefüggéseinek értékelése, és mindezekkel kapcsolatban szakértői vélemények készítése, szakmai tanácsadás, javaslattevés.	Területileg illetékes mérnöki kamara a Földmérő Minősítő Bizottság véleménye alapján	GD-T min 10 év szakmai gyakorlat, 5 év tervezői gyakorlat, 5 db referencia munka, erkölcsi bizonyítvány

Jogosultság megnevezése (vonatkozó jogszabályok)	Végezhető földmérési tevékenység	Jogosultságot kiadja és vezeti	Megszerzés feltétele
Államhatár és alapponthálózati pontok pótlása és áthelyezése (2012. évi XLVI. törvény)	Részterületek: EOVA és OGPSH pontok, EOMA és INGA pontok, államhatár pontjai	Lechner Tudásközpont	Szakirányú felsőfokú végzettség (19/2013. VM rendelet szerint), műszer, referencia munka
Hites bányamérő (1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról, 4/2022. (I. 24.) SZTFH rendelete a hites bányamérőről)	Részterületek: külszíni bánya, külszíni és mélyművelésű, szénhidrogén bányászat Bányatérkép hitelesítés, felügyeli a bányamérést, a bányaműveletekkel, a bányakárokkal és a bányászati tevékenységet követő tájrendezéssel kapcsolatos, a bányavállalkozót terhelő mérési feladatok ellátása	Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága	Szakirányú felsőfokú végzettség (4/2022. (I.24.) SZTFH rendelet szerint), szakmai gyakorlat 4 év (IRM esetén 2 év).
Igazságügyi szakértő földmérés és térképészet szakterület (2016. évi XXIX. törvény az igazságügyi szakértőkről 9/2006. (II. 27.) IM rendelet)	Igazságügyi szakértői tevékenység, kivéve az eseti szakértőt	Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara, Igazságügyi Minisztérium	Igazságügyi szakértői kamarai tagság, szakirányú felsőfokú végzettség (9/2006. (II. 27.) IM rendelet szerint), 5 év gyakorlat, erkölcsi bizonyítvány, szakértő jelölti gyakorlat, jogi vizsga

Az elektronikus ingatlan-nyilvántartás (E-ING) kialakítása kapcsán elkészült a földmérők online névjegyzéke, de ez csak három jogosultságra terjed ki (földmérő igazolvány, IRM és igazságügyi szakértő).

A továbbiakban a két legnagyobb létszámú körre, a IRM (~1200 fő) és GD-T (~600 fő) minősítéssel rendelkezőkre szűkítjük az ismertetést. A megszerzés feltételei a két jogosultság esetén hasonlóak. Szakirányú felsőfokú képzettséget (vagy részleges szakirányú képzettséget és kiegészítő krediteket), szakmai gyakorlatot, referencia munkákat és minősítő vizsgát ír elő a jogszabály.

A jogszabályok a GD-T és IRM ötévenkénti meghosszabbítását írják elő, a hosszabbításhoz 20 továbbképzési pont összegyűjtése szükséges (IRM esetén csak a 70 év alattiaknak). A továbbképzéseket a Lechner Tudásközpontnál, vagy a Magyar Mérnöki Kamaránál lehet akkreditálni. Jellemzően egy napos továbbképzések vannak a kínálatban, amelyek 3-4 továbbképzési pontot érnek és a szervezők papír alapú igazolást adnak ki a résztvevőknek. A Magyar Mérnöki Kamara elektronikus nyilvántartást vezet tagjainak kamarai továbbképzésen szerzett pontjairól. A földmérők névjegyzéke lehetőséget nyújt az Lechner Tudásközpontnál szerzett pontok nyilvántartására az ott nyilvántartott képzésekről. Egyelőre nem sikerült egységes nyilvántartást kialakítani sem a jogosultságokról, sem a továbbképzési pontokról.

A mérnökgeodézia területén jelenleg a legnagyobb probléma a jogosulatlan munkavégzés. A jogszabályok előírják a GD-T minősítést, de nem tartalmazznak szankciót. A mérnökgeodézia területén a munkavégzés, illetve a munkák dokumentációjának hatósági ellenőrzése messze nem teljes. Az elmúlt év pozitív hozadéka, hogy a 281/2024. (IX.30.) Korm. rendelet lényegében az összes építészeti tervezési feladathoz előírja a geodéziai felmérést. Az építészeti dokumentáció kötelező melléklete a geodéziai tervezőtől kapott aláírólap, amelyen keresztül az építési hatóságok ellenőrzik a geodéziai tervező minősítését. Ingatlan-nyilvántartási célú geodéziai munkáknál a jogosulatlan munkavégzés kevésbé gyakori,

hiszen a munkarészek földhivatali vizsgálata és záradékolása során a készítő és a minőségtanúsító jogosultságát ellenőrzik.

3. TAPASZTALATOK, JAVASLATOK

Nagyon fontosnak tartjuk a minősítéseket a földmérés területén, elsősorban a földmérési munkák minőségének megőrzése érdekében. A minősítések egyfajta biztosítékot jelentenek arra nézve, hogy a munkavégző megfelelő képzésben részesült, minősített kollégáktól megtanulta a szakma gyakorlati fogásait, az általa végzett munka minőségéért felelősséget vállal. A minősítés rendszeres megújításának feltétele a folyamatos szakmai továbbképzés, ami gyorsan változó világunkban elengedhetetlen. A minősítés nem csak a földmérőkre, hanem lényegében minden mérnökre, tágabb értelemben ügyvédekre, orvosokra stb. is hasonló rendszerű.

A minősítések megszerzése nem minden esetben könnyű. A minősítésekhez szükséges vizsgák általános tapasztalata, hogy azok a kérelmezők számára, aki több részterületen is készítettek referenciamunkákat, azokat igényesen dokumentálták, akik mögött nagy tapasztalattal rendelkező minőségtanúsító kollégák állnak, akik tudásukat, tapasztalatukat átadják, a minősítő vizsga nem nehéz, a szóbeli része inkább egy szakmai párbeszéd a vizsgáztatókkal.

A minőségtanúsítás egyik eredeti célja, hogy a minősítéssel még nem rendelkező kollégák megtanulják a szakmagyakorlás gyakorlati fogásait, ehhez az egyetemen megszerzett tudásukat elmélyítsék, a gyakorlatba átültessék, illetve ezzel párhuzamosan a szakmában megszokott és megkövetelt fegyelmet is átvegyék. Mindez a minőségtanúsítóra nézve is kötelezettség és felelősség. Hibásnak, sőt a szakma érdekeivel ellentétes gyakorlatnak, emiatt etikai vétségnek tartjuk azt, amikor a minőségtanúsító érdemi munkavégzés és minőségtanúsítás nélkül ír alá, ahogy egyszer valaki találón fogalmazott: csukott szemmel és nyitott zsebbel.

4. ÖSSZEFOGLALÁS

Cikkünkben összefoglaltuk a magyarországi földmérési minősítések, elsősorban a geodéziai tervező (GD-T) és ingatlanrendező földmérő (IRM) minősítések főbb jellemzőit. A minősítések szabályait jogszabályok írják elő. A jogszabályok természetesen, hogy időnként változnak, a közeljövőben a minősítések kisebb finomítása nem zárható ki. A minősítések alapvető fontosságúak a földmérési munkák minőségének biztosítása szempontjából.

5. IRODALMI HIVATKOZÁSOK

- [1] Holéczy, E 20 éves a MMK Geodéziai és Geoinformatikai Tagozat 1997-2017
https://www.ggt.hu/files/taggyulesek/2017/GGT_20_ev_20170923.pdf (2025.08.28.)
- [2] Herczeg F. A birtokrendező földmérő evolúciója az ingatlanrendező földmérőig 1849-2024
<https://www.gisopen.hu/data/pdf/2024/b3.pdf> (2025.08.28.)
- [3] *** Földmérői jogosultságok, minősítések 2022 https://ggt.hu/files/gdt-gdsz/jogosultsag_tablázat_2022.pdf
(2025.08.26.)